

lumi $p - r$ incongruos habebit; quare etiam x in hocce casu δ valores diuersos (secundum modulum p incongruos) habebit. Hinc perspicitur, expressionem $\sqrt[p]{r}$ etiam δ valores diuersos habere, quorum indices cum ante allatis prorsus conueniant. Quocirca expressio $\sqrt[p]{r}$ (mod. p) huic $\sqrt[n]{r}$ (mod. p) omnino aequiualeat, i. e. congruentia $x^p \equiv r$ (mod. p) easdem radices habet quas haec, $x^n \equiv r$ (mod. p). Prior autem inferioris erit gradus siquidem δ et n sunt inaequales.

Ex. $\sqrt[15]{1}$ (mod. 19) tres habet valores, quia 3 maxima numerorum 15, 18 mensura communis, hique simul erunt valores expressionis $\sqrt[3]{1}$ (mod. 19). Sunt autem hi, 1, 7, 11.

62. Per hanc igitur reductionem id lucramur ut alias congruentias formae $x^n \equiv r$ soluere non sit opus, quam vbi n moduli est divisor. Infra vero ostendemus, congruentias huius formae semper ulterius adhuc deprimi posse, licet praecedentia ad hoc non sufficiant. Vnum tamen casum iam hic absoluere possumus scilicet vbi $n = 2$. Manifesto enim valores expressionis \sqrt{r} erunt $+r$ et $-r$ quia plures quam duos habere nequit, hique $+r$ et $-r$ semper sunt incongrui nisi modulus sit $= 2$, in quo casu \sqrt{r} unam tantum valorem habere posse, per se clarum. Hinc sequitur, $+r$ et $-r$ etiam fore valores expressionis $\sqrt[m]{r}$ quando m ad $\frac{p-1}{2}$ sit primus. Hoc semper eueniet, quoies modulus est eius indolis vt $\frac{p-1}{2}$ fiat numerus absolute primus (nisi forte $p - r = 2m$ in

quo casu omnes numeri 1, 2, 3.... $p - 1$ sunt radices) ex. gr. quando $p = 3, 5, 7, 11, 23, 47, 59, 83, 107$ etc. Tamquam corollarium hic annotetur, indicem ipsius — 1 semper esse $\equiv \frac{p-1}{2}$ (mod. $p - 1$), quaecunque radix primiua pro basi accipiatur. Namque 2 Ind. (-1) $\equiv 0$ (mod. $p - 1$). Quare Ind. (-1) erit vel $\equiv 0$, vel $\equiv \frac{p-1}{2}$ (mod. $p - 1$): 0 vero semper index ipsius + 1, atque + 1, et — 1 semper indices diuersos habere debent (praeter casum $p = 2$ ad quem hic respicere operaे non est pretium).

63. Ostendimus art. 60 expressionem $\sqrt[n]{A}$ (mod. p) habere δ valores diuersos, aut omnino nullum, si fuerit δ diuisor communis maximus numerorum $n, p - 1$. Iam vti modo docuimus $\sqrt[n]{A}$ et $\sqrt[p]{A}$ aequivalentes esse, si fuerit $A \equiv 1$, generalius probabimus, expressionem $\sqrt[n]{A}$ semper ad aliam $\sqrt[p]{B}$ reduci posse cui aequualeat. Illius enim valore quocunque denotato per x erit $x^n \equiv A$; iam sit t valor quicunque expressionis δ (mod. $p - 1$), quam valores reales habere ex art. 31 perspicuum; eritque $x^{tn} \equiv A^t$ at $x^{tn} \equiv x^\delta$ propter $tn \equiv \delta$ mod. ($p - 1$). Quare $x \equiv A^t$ adeoque quicunque ipsius $\sqrt[n]{A}$ valor erit etiam valor ipsius $\sqrt[p]{A^t}$. Quoties igitur $\sqrt[n]{A}$ valores reales habet, expressioni $\sqrt[n]{A^t}$ prorsus aequivalentis erit, quoniam illa neque alios habet quam haec neque pauciores, licet quando $\sqrt[n]{A}$ nullum valorem realem habet, fieri tamen possit ut $\sqrt[n]{A^t}$ valores reales habeat.

Ex. Si valores expressionis $\sqrt[2]{2}$ (mod. 31) quaeruntur, erit numerorum 21 et 30 diuisor

communis maximus 3, expressionisque $\sqrt[3]{2}$
 (mod. 30) valor aliquis 3, quare si $\sqrt[2]{2}$ valo-
 res reales habet, huic expressioni $\sqrt[3]{2^3}$ siue
 $\sqrt[3]{8}$ aequiualebit, inuenieturque reuera, po-
 steriores expressionis valores qui sunt 2, 10,
 19 etiam priori satisfacere.

64. Ne autem hanc operationem incas-
 sum suscepisse periclitemur, regulam inuesti-
 gare oportet, per quam statim diiudicari pos-
 sit vtrum \sqrt{A} valores reales admittat necne.
 Quodsi tabula indicum habetur, res in promtu
 est; namque ex art. 60 manifestum est, valo-
 res reales dari, si ipsius A index, radice qua-
 cunque primitua pro basi accepta, per δ sit
 diuisibilis, sin vero minus, non dari. Atta-
 men hoc etiam absque tali tabula inueniri po-
 test. Posito enim indice ipsius $A = k$, si hic
 fuerit per δ diuisibilis, erit $\frac{k(p-1)}{\delta}$ per $p-1$ di-
 uisibilis et vice versa. Atqui numeri $A^{\frac{p-1}{\delta}}$ in-
 dex erit $\frac{k(p-1)}{\delta}$. Quare si $\sqrt[p]{A}$ (mod. p) habet
 valores reales, $A^{\frac{p-1}{\delta}}$ vnitati congruus erit, sin
 minus, incongruus. Ita in exemplo art. praec.
 habetur $2^{10} = 1024 \equiv 1$ (mod. 31), vnde con-
 cluditur $\sqrt[2]{2}$ (mod. 31) valores reales habere.
 Similiter certiores hinc simus, $\sqrt[2]{-1}$ (mod. p)
 semp̄ valores binos reales habere, quando p
 sit formae $4m+1$, nullum vero, quando p
 sit formae $4m+3$; propter $(-1)^{2m} = 1$ et
 $(-1)^{2m+1} = -1$. Elegans hoc theorema, quod
 vulgo ita profertur: *Si p est numerus primus for-
 miae $4m+1$, inueniri potest quadratum aa, ita ut
 aa+1 per p fiat diuisibilis; si vero p est formae*